

DOZVOLE I ZAŠTITA

Pat Crossman, C.S.W.

Pod pojmom "dozvola" ili davanje dozvole ja podrazumevam određenu transakciju koje se pojavljuje između terapeuta i pacijenta u određenom trenutku u terapiji, gde su terapijski efekti promene usmereni na pacijentovo ponašanje, ili stav koji se i pre tog vremena činilo da ga je bilo nemoguće ili nelogično menjati. Dozvola ima veze s skriptom. Pacijent se može promatrati kao da je u skriptu ili životnom planu obično s tragičnim krajem, baziranom na osnovu zabrana koju su mu date ne-verbalno od njegovih roditelja, odnosno prikrivenih roditelja "veštice majke" i "tro oca." Na primer: "Nemojte odrasti i mene nadmašiti" , "Ubij se!" ili "Opij se do smrti!". Skript, potiče iz pojedinačne zabrane, načinjene kasnijim iskustvom, i odigranim igrama u razvijenom skriptu.

Kako bi se promenio ili odustao od skripta, pacijent treba dozvolu za odustajanje od ovih zabrana, dozvolu da ne pije, da se ne ubije, tako da kasnije može napraviti svoj, sopstveni autonomni izbor na osnovu procene realnog sveta svog Odraslog.

Terapeut može dati dozvolu, ali je može učiniti korisnom, tek nakon što je razumeo nešto o scenariju, te saznao o pacijentovom Detetu i "neotkrivenom" Roditelju, i šta oni rade. Pacijentkinja može pokušati šokirati ili zvesti terapeuta u igru u, scenario "radeći poslove majke za nju". Jedna mlada žena u skriptu koji proizilazi od njene majke " , Budi glupa i nemoj me nadmašiti," može dobiti od terapeuta komentar: "Nadam se da koristite kontraceptive" što znači "Da, vi ste glupi, i evo kako dovodite sebe u nevolju". Tada kao što se odvijaju katastrofe, terapeut može biti zapamćen kao nežan, da "je tako ljubazan i čineći najbolje." Pacijent može opisati nepodnošljiv brak i može se površno pojaviti, kao da mu je potrebna dozvola kako bi se razveo, ali to može zapravo biti molba za dobijanje dozvole da ne napušta svoju ženu, što je ono što njegov scenario zahteva.

Dete je fizički bespomoćno. Ono ostaje živo samo ako je majka ili njena zamena, osigurala hranu, fizičku udobnost i stimulaciju, ono napreduje intelektualno samo ako je adekvatno strokirano. Tako "dovoljno dobro", majka štiti dete, omogućujući mu da ostane živo, i razvije svog Odraslog istražujući i saznajući o svetu oko njega sa sigurnošću, šta je to u redu i sigurno da učini. Dete treba, pre svega, da ima majku u blizini za zaštitu Odraslog u Detetu, ili "Malom Profesoru", koji ukazuje iz dostupnih podataka kako to da učini.

Razlika između zdravih i nezdravih negovanja u pre edipalnoj fazi se čini da leži u uslovima u kojima se dete mora prihvatiti i zadovoljiti, kako bi zadržalo majku u blizini. U zdravom odnosu, majčin Roditelj reaguje na

dete praveći primitivni zahtev "Zaštiti me" s "Ja ću tebe štiti", možda pod jednim uslovom-"ako mi uzvatiš osmeh." Tu je, dakle, jedna prava transakcija između deteta, (C1) i Roditelja majke, što je

"u redu" za Malog Prof. (A1) da počne odigravati stvari nezavisno i "učeci kako" od majčinog Odraslog.

U međuvremenu majčino Dete i Dete njenog potomaka će uživati u životu kroz zajednički ples.

Kada je skript postavljen, međutim, dete radi s zbunjenim roditeljem. Na njegov zahtev, "Zaštiti me" je odgovorio pseudo-roditelj, u tom odgovoru se čini da dolazi od Roditelja majke, ali u praksi dolazi iz njenog uplašeno seksualno uzbuđenog Deteta "veštice majke", koji može napraviti samo Rasprodaju"Ja ću Vas zaštititi (ostanite blizu) ako se igrate sa mnom to je zabavno, ako se ubijete."

Kao i svako autonomno ponašanje na delu dete će se brzo dosetiti da će biti kažnjeno, što Malog Profesora uči da je to jedini siguran način da se igra s majčinim Detetom.

Dete mora prihvatiti ko god je u blizini, svest o tome da on nije zbrinut pravim roditeljem, što se može manifestovati bolovima u stomaku.

U kasnijoj fazi prestrašeno dete, veruje da je zaštita uslovna, što može doneti daljnje propuste s očevim Detetom i na taj način izraditi i proširiti njegov osnovni scenario i učenje kako, ako ne od oca zatim od drugih odraslih osoba ili izmišljenih likova, da upravlja svojim životom prema svom konačnom tragičnom kraju.

U jednom zdravom odnosu pojedinac može odrasti. Njegovi roditelji sa svoja tri ego stanja postupno će postati deo njegovih internalizujućih roditelja, dok se detinjstvo Malog Profesora može razviti u funkcionalnog Odraslog. Kada je skript postavljen, međutim, dete nikada ne može stvarno odrasti, imobilisano uslovljavanjem. U jednom skriptu jedno odrastanje Odraslog će biti kontaminirano Detetom, koje je nekad bio, a posebno Malim Profesorom u tom Detetu, koji samo radi ono što se čini logično, da bi majku zadržalo u blizini. Tako pacijentov skript ima kvalitet jednog života ili smrti. Ako pacijent daje svoj voljni scenario, logično prema Profesoru, biće kažnjen, pušten i eventualno da umre. Pacijentovo Dete, fiksirano u vremenu, nastoji uvek zadržati Roditelja tamo, čak i ako se ubije da bi to učinilo.

Terapeut, koji želi intervenisati prvo mora spojiti Profesora obskrbivši ga s više podataka, ističući stvarno da li pacijent ima druge izbore. Drugo on mora biti jači od pacijentovog originalnog Roditelja. U davanju dozvola poput: "Vi ne morate napustiti svoju ženu," ili "Vi se ne morate ubiti", terapeut se može pojaviti dolazeći u Odraslog, ali u stvari on će se čuti od strane pacijentovog Deteta kao Roditelj.

Terapeut daje dozvolu pacijentovom Detetu ne poslušavši njegova uputstva Roditelja, a to je moguće samo ako pacijentovo Dete vidi terapeuta kao boljeg, jačeg i učinkovitijeg. Dakle, kada terapeut daje dozvolu zaštita se podrazumeva, to jest, biće u redu poslušati majku, ili oca, dete neće biti napušteno, umreti, ili se kazniti za neposlušnost.

Primetio sam da čak i u slučajevima kada se čini da je skript promenjen ili otkazan, privremeno uzbuđenje može biti praćeno depresijom ili nekim oblicima glume, kada pacijent u trenutku straha da ne bude napušten, ako terapeut nije u blizini, pokušava vratiti svog Roditelja. Pacijent koji je pretučen na ulici u borbi nedugo nakon što je počeo shvatiti njegov skript "Nemoj biti muškarac" opisuje to kao "vraćanje tati."

Jednom kad je skript probijen, kao i nekoliko roditelja koji daju samo loše poruke, pacijent može imati različite tečajeve koje pohađa. Kontra skript, ako je pacijent naporno radio na tome, može dati novi životni smer. Na primer, čovek čiji je scenarij nosio poruku "Budi glup i nemoj uspeti akademski", već je možda naporno očajno radio godinama stičući činjenice i stupnjeve koji sada mogu biti efikasno korisni. Ali u drugim slučajevima pacijent može biti u mogućnosti da krene napred u autonomiju samo ukoliko je, posle izvesnog vremena, zamenio terapeutovog Roditelja za sopstvenim, tako da mu pruža zaštitu dok mu njegov Odrasli postane dovoljno jak-asimilujući podatke, i učeći kako da procesuiru i, to preuzima.

Tokom ovog razdoblja zavisnost pacijenta može biti znatizelja o terapeutu i ono što on radi ili ne radi.

Alkoholičar može pitati terapeuta "Da li pije?", lako odgovor na to zaista nije njegov posao, takva pitanja ne mogu biti uzeta olako (jer ona mogu biti presudna pitanja za zaštitu vrednosti terapeuta).

JEDAN SKRIPT RAZVODA

1. Leon Maizlish, Ph.D

Tokom devetog sešona grupe parova na klinici, gospođa B. je pričala o svom ocu alkoholičaru, i da je njegov alkoholizam bio razlog zašto su joj se roditelji rastali kada je imala tri godine. Ona se uvek sećala, da ga vidi kao vrlo dostojanstveno ostavlja majku na razvodu, i ona ga je idealizovala za to dokle god doseže njeno sećanje.

Otkako se udala za gospodina B., ona mu je govorila gotovo svakodnevno da im je potreban razvod. Kada je član grupe prigovorio: "Kako to da vas dvoje imate šestero dece?" Gospođa B. je odgovorila zagrano: "To nema nikakve veze s tim!" i objasnila da nije koristila kontrolu rađanja zbog njene savijene materice, RH faktora, kao i činjenice da je njen muž katolik. (Gospođa B. je uspela da bude zauzeta, s punim radnim vremenom, zaposlivši se u fabrici gotovo tokom celog njenog bračnog života).

Terapeut je sugerisao da se gospođa B. razvela od njenog supruga dugo vremena pre nego što ga je i upoznala, i idealizirajući njenog oca ona je vizuelizirala razvod svog budućeg muža kao nešto plemenito, i ta njena ideja je bila s njom, kao skript od ranog djetinjstva. Gospođa B se. blago odupirala tumačenju.

Gospođa B. je započela sledeći sastanak rekavši odobravajući terapeutu, "Moja majka se složila s vama 125 posto!" Njena majka je rekla: "Naravna stvar, ti si poput svoga oca i sva si pobrkana, a lekar je apsolutno u pravu." Gospođa B. je tada uzviknula: "Ali ja sam više tvrdoglava, i još uvek sam u braku." Onda je u tom desetom sešonu prvi put gospođa B. izašla s nečim u slavu svoga muža: on je uspeo napraviti vrlo dobar odnos s njihovim starijim sinom. Tokom proteklih sešona ona nije bila u stanju izvestiti ništa dobro o njemu.

Skripte & Jubileji

David Kupfer, dr.sc.

Sue je ušao transakcionu grupnu analizu s dvadeset i četiri godine.

Godinu dana se osećala, u grupi, kao da je bila mala devojčica koja ugađa ili se brani od svih "odraslih" u grupi, bez obzira na njihovu starost. Sue je došla na grupni sastanak. jednog dana posle njenog 25-tog rođendana i započela: 'Od juče ja se osećam odraslom, i ja osećam da sam postala živa'.

Dalja pitanja izvlačila su da se Sueov otac borio kroz svoj profesionalni trening u starosti od 25 počinjući jednu karjeru koja je bila vrlo uspešna.

Bonnie, sedeće pored Sue, došla je na njen prvi sastanak i nije imala znanja o TA. Tokom prve polovine sastanka, Bonnie je bila vrlo uznemirena i počinjala je da jadikuje kada god je bila prozvana. Bonnie je počela da priča o Suovom skriptu. Onda je rekla: 'Ja se sećam od mog detinjstva kako mi je majka govorila da je moj otac 'maturirao' u dobi od 30, i ja sam sada 29 i po. Terapeut i grupa su se složili da je Bonnie sledila jedan skript kome je bila potrebna terapija na tom uzrastu da bi ona 'mogla da maturira' kad bude imala 30.

Prevod: M. Pavlov, psihoterapeut

